

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____
din _____

Chișinău

**cu privire la aprobarea
Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin**

În temeiul art. 9, alin. (1), litera a) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313, art. 651), cu modificările ulterioare, Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

1. Se aprobă:

1) Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin, conform anexei nr. 1.

2) Planul de implementare a activităților în cadrul Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin, conform anexei nr. 2.

2. Implementarea Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin se pune în sarcina Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului.

3. Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va elabora manualul operațional necesar pentru implementarea Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin, care va stipula etapele și modul de implementare al acestuia, precum și va asigura publicarea unui ghid de aplicare la Programul menționat pe pagina web oficială a instituției.

4. Finanțarea activităților prevăzute conform Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin se va efectua din contul și în limitele alocațiilor din bugetul de stat.

5. Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului va întreprinde măsuri în vederea identificării resurselor financiare din partea asistenței financiare externe în scopul suplimentării bugetului Programului.

6. Activitățile de finanțare în cadrul Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin constituie o schemă de ajutor de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020.

7. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 1064/2016 cu privire la aprobarea Programului „Femei în afaceri” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, Nr. 314, art. 1142).

8. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

PRIM-MINISTRU

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării**

Dumitru ALAIBA

Ministrul Finanțelor

Veronica SIREȚEANU

PROGRAM **de Susținere a Antreprenoriatului Feminin**

CAPITOLUL I **DISPOZIȚII GENERALE**

1. Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin (în continuare - *Program*) are drept scop stimularea și promovarea antreprenorialului feminin.

2. Obiectivul general al Programului este dezvoltarea antreprenorialului feminin prin sporirea numărului de femei antreprenoare și îmbunătățirea performanțelor economice întreprinderilor micro, mici și mijlocii conduse de femei.

3. Obiective specifice ale Programului sunt:

- 1) Facilitarea creării și dezvoltării întreprinderilor începătoare fondate și gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de până la 200.000 MDL; Prioritate va fi acordată atragerii femeilor în industria STEM (știința, tehnologia informației, inginerie și matematica), economia îngrijirii și alimentație publică precum și servicii de consultanță în afaceri.
- 2) Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor în dezvoltare și creștere gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de până la 600.000 MDL;
- 3) Susținerea activităților în domeniul comerțului electronic a întreprinderilor gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de maxim 50.000 MDL;
- 4) Îmbunătățirea abilităților manageriale a antreprenoarelor prin facilitarea accesului la informație, instruire, consultanță și mentorat;
- 5) Sporirea nivelului de conștientizare și furnizarea informației relevante cu privire la oportunitățile și contribuția femeilor antreprenoare în dezvoltarea economică.

4. În sensul prezentului Program se definesc următoarele noțiuni principale:

antreprenoriatul feminin - activitatea de inițiere și/sau gestionare și dezvoltare a unei afaceri de către femei în vederea obținerii de profit și creșterii economice.

antreprenoare - femeie care inițiază și/sau organizează, gestionează și dezvoltă afaceri.

antreprenoare debutantă - femeie care desfășoară pentru prima dată activitate antreprenorială și/sau nu deține controlul sau o cotă parte de cel puțin 51 % dintr-o întreprindere care a înregistrat activitate economică pe o perioadă mai mare de 24 luni.

imobilizări corporale - active deținute pentru a fi utilizate pe o perioadă mai mare de un an în activitatea entității, transmise în exploatare, valoarea unitară a cărora depășește plafonul valoric prevăzut de legislația fiscală sau pragul de semnificație stabilit de entitate în politicile contabile.

imobilizări necorporale – immobilizări nemonetare care nu îmbracă o formă materială, identificabile și controlabile de entitate ce sunt transmise în exploatare sub formă de concesiuni, licențe și mărci; drepturi de autor și titluri de protecție; programe informatice și alte immobilizări necorporale (website-uri, modele, proiecte, drepturi de utilizare a immobilizărilor corporale etc.).

5. Principiile de finanțare aplicate în cadrul Programului de susținere a antreprenoriatului feminin sunt următoarele:

- 1) transparență – punerea la dispoziție tuturor celor interesați a informațiilor referitoare la participarea în cadrul Programului, precum și a cerințelor de evaluare și contractare;

- 2) concurență – asigurarea condițiilor pentru ca orice femeie antreprenor să aibă dreptul să devină beneficiară a suportului financiar, în condițiile legii și a prezentului Program;
- 3) tratamentul egal – aplicarea în mod nediscriminatoriu a criteriilor de selecție a dosarelor de solicitare a suportului financiar nerambursabil, pentru a asigura condiții egale, obiective și echitabile pentru toate solicitantele;
- 4) diversitate – respectarea imparțialității și nondiscriminării tuturor solicitantelor suportului financiar nerambursabil, indiferent de etnie, religie, rasă și naționalitate, în conformitate cu criteriile de eligibilitate;
- 5) responsabilitate – urmărirea standardelor reglementate de raportare și divulgare a informațiilor fiduciare pentru a asigura responsabilitatea față de procesul de luare a deciziilor financiare și de evaluare operațională în raport cu indicatorii-cheie de performanță pe tot parcursul ciclului de viață al Programului.
- 6) neretroactivitate - excluderea posibilității alocării suportului financiar nerambursabil pentru investițiile solicitantelor care au fost finalizate până la data depunerii dosarului de solicitare a suportului financiar nerambursabil.
- 7) cofinanțare – contribuția financiară a solicitantei în quantumul indicat în prevederile prezentului Program, care completează suportul financiar nerambursabil alocat.

CAPITOLUL II

CRITERII ȘI DOMENII DE ELIGIBILITATE ȘI CONFORMITATE

6. Programul este destinat femeilor care planifică înființarea unei afaceri sau care dețin și gestionează o întreprindere definită în conformitate cu prevederile Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, cu excepția întreprinderilor de stat și municipale.

7. Beneficiarele suportului financiar nerambursabil alocat în cadrul Programului pot fi doar întreprinderile micro, mici și mijlocii, înregistrate în Republica Moldova, definite în conformitate cu prevederile art. 4 al Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii care, îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- 1) întreprindere în care femeia este fondatoare, în cazul întreprinderii cu statut de persoană fizică, sau membră, în cazul întreprinderii cu statut de persoană juridică, în care deține o cotă parte de cel puțin 51 % (inclusiv, cumulativ cu alte femei membre);
- 2) este administrate de femei;
- 3) are capital social integral privat;
- 4) dispune, după caz, de acte permissive necesare pentru desfășurarea activității;
- 5) nu are datorii la bugetul public național;
- 6) nu se află în stare de dizolvare, reorganizare, lichidare, executare silită, insolvență, faliment sau suspendare temporară a activității.
- 7) nu a depășit echivalentul valoric al pragului maxim stabilit pentru ajutorul de minimis conform Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.
- 8) nu sunt afiliate într-un grup de întreprinderi al cărui număr de angajați și venituri din vânzări sau active totale deținute cumulativ depășesc criteriile IMM definite în conformitate cu prevederile art. 4 al Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.

8. Activitățile economice eligibile în cadrul Programului sunt indicate în anexa nr. 1 la Program.

9. Prioritate în alocarea suportului financiar nerambursabil în cadrul Programului va fi acordată femeilor cărora dezvoltă afaceri în următoarele domenii:

- 1) **Industriile STEM:** Susținerea femeilor antreprenoare în domeniul STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică) are o importanță deosebită întrucât aceste domenii sunt în continuă dezvoltare și au un impact semnificativ în economie. Prin sprijinirea femeilor antreprenoare în industria STEM, se promovează diversitatea și egalitatea de

gen într-un sector în care femeile sunt subreprezentate. Încurajarea și susținerea lor în dezvoltarea afacerilor în domeniile STEM contribuie la inovare, creștere economică și generarea veniturilor în domenii tehnologice și științifice;

- 2) **Economia asistenței:** Susținerea femeilor antreprenoare în economia asistenței, care include servicii educaționale, servicii de îngrijire și de curățenie, precum și alimentația publică, are o importanță crucială prin substituirea muncii neplătite a femeilor, generarea oportunităților de afaceri și angajare, precum și reducerea costurilor pentru stat în ceea ce privește servicii de îngrijire. Astfel, femeile antreprenoare pot acoperi cererea crescută pentru îngrijirea copiilor, asistența vârstnicilor, servicii de curățenie și alimentație ceea ce eliberează resursele de timp a beneficiarelor pentru a se concentra pe nevoi de dezvoltare personală, activitatea profesională și antreprenoială;
- 3) **Servicii de consultanță și suport în afaceri:** Susținerea femeilor antreprenoare în domeniul serviciilor de consultanță și suport în afaceri pentru a îmbunătăți abilitățile manageriale și de conducere, ceea ce contribuie la creșterea durabilă a afacerilor și la dezvoltarea competențelor antreprenoarelor.
- 4) **Femei cu afaceri agricole din zonele rurale:** Susținerea femeilor în agricultură este crucială pentru promovarea dezvoltării sustenabile, reducerea sărăciei și inegalității de gen în zonele rurale, asigurarea securității alimentare și conservarea tradițiilor culturale.

10. Lista completă a activităților economice prioritare cu indicarea codurilor CAEM va fi indicată în manualul operațional al Programului.

11. În procesul de selecție a întreprinderilor beneficiare se va ține cont de următoarele criterii:

- 1) impactul economic (creșterea volumului de vânzări și productivității, creșterea remunerării resurselor umane, reducerea corei costurilor în total vânzări, creșterea ratei de profitabilitate, extinderea pieței de desfacere și altele);
- 2) impactul social (aspecte precum sănătatea, educația, incluziunea socială, abilitarea economică a femeilor, reducerea sărăciei, buna guvernanta, mediul înconjurător etc.);

12. Criterii de evaluare și grila de punctaj aferente proiectelor investiționale vor fi specificate în manualul operațional al Programului.

13. Investiții eligibile:

- 1) imobilizări corporale;
- 2) imobilizări necorporale;
- 3) materii prime și materiale de construcții necesare dotării și amenajării spațiului de producere/prestare;
- 4) servicii de dezvoltare a afacerii (consultanță și formare profesională - în domeniu de activitate desfășurat; marketing și publicitate).

14. Lista investițiilor eligibile și limitele de finanțare pentru fiecare vor fi stipulate în manualului operațional al Programului.

15. Cheltuieli neeligibile în cadrul Programului sunt:

- 1) plăți pentru acoperirea împrumuturilor și provizioanelor pentru pierderi și datorii;
- 2) plata dobânzilor datorate și costuri de leasing;
- 3) plata amenzilor, penalităților financiare;
- 4) costuri de bunuri și servicii ori cota-parte a acestora acoperite de alte programe/proiecte de asistență și/sau subvenții de stat;
- 5) achiziția bunurilor/lucrărilor/serviciilor înainte de depunerea formularului de aplicare. Nu sunt eligibile avansurile acordate în mărime ce depășește 50 % din valoarea achiziției și efectuate cu mai mult de 6 (șase) luni înainte de depunerea formularului;
- 6) diferențele de curs valutar;
- 7) cheltuieli pentru servicii de transport și procurarea auto vehiculelor;

- 8) cheltuieli pentru plățile salariale, servicii contracte de contabilitate, instruire, etc;
- 9) taxe și impozite, cu excepția TVA pentru întreprinderi-beneficiare neplătitoare de TVA conform prevederilor Codului Fiscal al RM;
- 10) achiziționarea echipamentului de mâna a doua, cu excepția situațiilor prevăzute în manualul operațional;
- 11) consumabile, servicii de mentinere/întreținere a spațiilor de producere sau celor comerciale;
- 12) plăți efectuate în numerar;
- 13) cheltuieli pentru acte permise de stat.
- 14) servicii de asigurare;
- 15) aparate de jocuri de noroc;
- 16) sisteme de minare și stocare pentru criptomonede;
- 17) procurarea, costuri de arenda sau locațiune a bunurilor imobile, cu excepția celor prevăzute în manualul operațional;
- 18) achiziționarea tehnicii agricole, eligibile pentru subvenționare din contul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, enumerată în manualul operațional de implementare al prezentului Program, cu excepția achiziționării tehnicii agricole care nu pot fi finanțate din mijloacele Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

16. Femeia care are calitatea de fondatoare/membră în mai multe întreprinderi nu poate solicita suportul financiar nerambursabil alocat în cadrul prezentului Program decât pentru o singură întreprindere.

17. Solicitarea suportului financiar nerambursabil din cadrul măsurii 2 a Programului nu este condiționată de solicitarea suportului financiar nerambursabil din cadrul măsurii 1 a Programului.

18. Întreprinderile pot solicita suportul financiar până la atingerea limitei plafonului stabilit în cadrul Programului.

19. Întreprinderile care în perioada anilor 2016-2022 au beneficiat de granturi din cadrul Programului “Femei în Afaceri”, componenta III “Suport pentru Companiile în Creștere”, aprobat prin Hotărârea Guvernului 1064/2016, nu sunt eligibile pentru participare la măsura 1 și măsura 2 al prezentului Program.

20. Întreprinderile mici și mijlocii care nu dispun de suficiente resurse financiare proprii pentru implementarea proiectului investițional aprobat și care vor acoperi insuficiența de capital din surse creditare, pot beneficia de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, în baza Hotărârii Guvernului nr. 709/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii.

21. Întreprinderile conduse de femei, care se află la etapa de dezvoltare și creștere a afacerii, vor putea beneficia de produsul de creditare dedicat susținerii antreprenoriatului feminin oferit din cadrul resurselor Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), instituit conform Hotărârii Guvernului nr. 94/2023.

CAPITOLUL III

MĂSURI DE SUSȚINERE A ANTREPRENORIATULUI FEMININ

22. Programul prevede următoarele măsuri de susținere a antreprenoriatului feminin:

- 1) Măsura 1: Suport financiar nerambursabil pentru antreprenoarele debutante;
- 2) Măsura 2: Suport financiar nerambursabil pentru întreprinderile în dezvoltare;
- 3) Măsura 3: Asistența tehnică pentru susținerea întreprinderilor în dezvoltare;
- 4) Măsura 4: Promovarea imaginii femeilor antreprenoare.

Secțiunea 1

Măsura 1. Suport financiar nerambursabil pentru antreprenoarele debutante

23. Solicitantele suportului financiar nerambursabil alocat în cadrul măsurii 1 pot fi:

- 1) Femei, care în termen de 30 zile calendaristice din data aprobării proiectului investițional vor înregistra o întreprindere;
- 2) Antreprenoarele-debutante.

24. Criterii de eligibilitate pentru beneficiare la participarea la măsura 1 a Programului:

- 1) întrunește criteriile de eligibilitate, specificate la punctul 7 din Program;
- 2) deține cunoștințe în domeniul antreprenorial confirmate prin experiența antreprenorială a solicitantei sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire relevante. Modalitate de confirmare a cunoștințelor antreprenoriale se specifică în manualul operațional.

25. Suportul financiar nerambursabil este de maxim 80% din suma proiectului investițional, dar nu va depăși 200.000 MDL.

26. Contribuția beneficiarei va constitui minim 20% din suma proiectului investițional. În cazul întreprinderilor ce dezvoltă afaceri în domeniile prioritate contribuția întreprinderii-beneficiare va constitui minim 15% din suma cheltuielilor eligibile a proiectului investițional.

27. Adicional, antreprenoarele pot solicita suportul financiar nerambursabil din “pachetul e-comerț” în valoare de maxim 30.000 MDL pentru investiții aferente comerțului electronic. Accesarea “pachetului e-comerț” nu solicită cofinanțarea beneficiarei și nu reprezintă condiție obligatorie pentru accesarea suportului financiar al măsurii 1. Lista cheltuielilor eligibile pentru investiții aferente comerțului electronic este prevăzută în manualul operațional.

28. Pentru a participa la măsura 1, fiecare solicitantă va depune un formular de aplicare în format online, care va conține în mod obligatoriu un set de acte indicate în manualul operațional.

29. Perioada de înscriere și depunere a dosarului pentru concursul de selectare va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și IP ODA.

30. Modalitatea de selectare a beneficiarelor măsurii 1 este prevăzută în manualul operațional al Programului.

31. Finanțarea se va realiza în tranșe, pe contul bancar al întreprinderii-beneficiare, conform manualului operațional.

Secțiunea 2

Măsura 2. Suport financiar nerambursabil pentru afacerile în dezvoltare

32. Solicitantele suportului financiar nerambursabil oferit în cadrul măsurii 2 pot fi întreprinderi, în conformitate cu pct. 7 al Programului, care la momentul depunerii dosarului pentru solicitarea suportului financiar nerambursabil activează de mai mult de 24 luni din data înregistrării întreprinderii și care demonstrează o evoluție sustenabilă a indicatorilor economici, reflectată în situațiile financiare prezentate Biroului Național de Statistică / darea de seamă fiscală unificată prezentată la Serviciul Fiscal de Stat, pentru ultimii doi ani de activitate.

33. Suportul financiar nerambursabil este de maxim 70% din suma proiectului investițional, dar nu va depăși 600.000 MDL.

34. Contribuția întreprinderii-beneficiare va constitui minim 30% din suma proiectului investițional. În cazul întreprinderilor ce dezvoltă afaceri în domeniile prioritate, contribuția întreprinderii-beneficiare va constitui minim 25% din suma cheltuielilor eligibile a proiectului investițional.

35. Adicional, întreprinderile pot solicita suportul financiar nerambursabil din “pachetul e-comerț” în valoare de maxim 50.000 MDL pentru investiții aferente comerțului electronic. Accesarea “pachetului e-comerț” nu solicită cofinanțarea beneficiarei și nu este obligatorie pentru accesarea suportului financiar al măsurii 2. Lista cheltuielilor eligibile pentru investiții aferente comerțului electronic se indică în manualul operațional și în ghidul de aplicare la Program.

36. Solicitarea suportului financiar nerambursabil din cadrul măsurii 2 a Programului nu

este condiționată de solicitarea suportului financiar nerambursabil din cadrul măsurii 1.

37. Pentru a participa la măsura 2, fiecare solicitantă va depune un formular de aplicare, care va conține în mod obligatoriu un set de acte indicate în manualul operațional al Programului.

38. Perioada de înscriere și depunere a dosarului va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și IP ODA.

39. Modalitatea de selectare a beneficiarelor măsurii 2 este prevăzută în manualul operațional al Programului.

40. Finanțarea se va realiza în tranșe, pe contul bancar al întreprinderii-beneficiare, conform manualului operațional.

Secțiunea 3

Măsura 3. Asistența tehnică pentru susținerea antreprenoarelor

41. În cadrul măsurii 3 I.P. ODA va organiza sesiuni de instruire, consultanță, coaching sau mentorat pentru antreprenoarele debutante și antreprenoarele în creștere și dezvoltare.

42. Tematica sesiunilor de instruire, consultanță, coaching sau mentorat vor fi identificate în baza analizei necesităților de dezvoltare a femeilor-antreprenoare realizate de I.P. ODA și vor fi publicate pe pagina web a organizației. Lista va fi reînnoită semestrial.

43. În calitate de prestatori de instruire, consultanță, coaching sau mentorat I.P. ODA va atrage specialiștii din Republica Moldova și de peste hotare.

44. Lista prestatorilor de servicii antrenați în cadrul măsurii 3 și chestionarul de evaluare a calității suportului tehnic vor fi publicate pe pagina web a I.P. ODA.

45. Înscrierile pentru a participa la activitățile în cadrul măsurii 3 se vor face în format online prin completarea formularului de participare disponibil pe pagina web a I.P. ODA.

46. Solicitarea asistenței tehnice din cadrul măsurii 3 a Programului nu este condiționată de participarea la celelalte măsuri ai Programului.

Secțiunea 4

Măsura 4. Promovarea imaginii femeilor antreprenoare

47. În scopul promovării imaginii femeilor antreprenoare în societate și consolidării comunităților de femei-antreprenoare, IP ODA va implementa campanie de comunicare și vizibilitate, care poate include elemente precum:

- 1) Materiale de promovare: Crearea și distribuirea de materiale de promovare inclusiv on-line, care să evidențieze exemple de succes ale femeilor antreprenoare și să prezinte beneficiile antreprenoriatului feminin.
- 2) Campanii media: Colaborarea cu mass-media pentru organizarea de interviuri, articole și reportaje despre femeile antreprenoare beneficiare asistența ODA. Aceasta poate include apariții în presa scrisă, radio, televiziune și platforme online, cu accent pe poveștile lor de succes și impactul lor în comunitate.
- 3) Evenimente și conferințe: Organizarea de evenimente și conferințe dedicate femeilor antreprenoare, care să ofere oportunități de networking, schimb de experiență și promovare a afacerilor lor. Aceste evenimente pot include paneluri de discuții, prezentări, ateliere de lucru și expoziții ale produselor și serviciilor oferite de femeile antreprenoare.
- 4) Recunoaștere: Instituirea unor forme de recunoaștere pentru femeile antreprenoare care au un impact semnificativ în comunitate sau în domeniile lor de activitate. Aceasta poate include ceremonii, publicarea unor liste de femei antreprenoare de succes sau acordarea de distincții speciale.
- 5) Colaborare cu organizații și parteneri: Stabilirea de parteneriate cu organizații relevante (asociații de business, HUB-uri, etc. pentru a dezvolta și implementa în comun proiecte și inițiative de promovare a femeilor antreprenoare.

48. I.P. ODA va atrage resurse financiare de la parteneri de dezvoltare locali și externi

în scopul realizării acțiunilor.

CAPITOLUL IV IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

Secțiunea 1

Implementarea și coordonarea Programului

49. Implementarea prezentului Program se va realiza de către IP ODA în conformitate cu manualul operațional.

50. Pentru gestionarea eficientă, IP ODA va conecta prezentul Program la sistemul informațional de management intern.

51. IP ODA va elabora și va prezenta anual Consiliului IP ODA și Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării rapoarte privind implementarea Programului și atingerea indicatorilor de produs și a indicatorilor de rezultat.

52. Comitetul de finanțare și risc al IP ODA examinează raportul de evaluare a dosarelor solicitanților de suport din cadrul Programului și decide cu privire la acceptarea sau respingerea acestora.

53. În procesul de examinare, Comitetul de finanțare și risc al IP ODA se va conduce de condițiile și criteriile de evaluare stipulate în prezenta hotărâre și manualul operațional.

Secțiunea 2

Informare și promovare a Programului

54. IP ODA va elabora materiale promoționale și va organiza evenimente de promovare a prezentului Program, conform p. 47.

55. IP ODA va acorda suport informațional incubatoarelor de afaceri, instituțiilor și organizațiilor de suport în afaceri, asociațiilor de afaceri pentru a-i ajuta să disemineze informații cu privire la Program.

56. IP ODA va acorda servicii de informare cu privire la condițiile de aplicare pentru servicii de instruire și co-finanțarea proiectelor investiționale în cadrul acestui Program.

Secțiunea 3

Monitorizare și evaluare a întreprinderilor beneficiare

57. Din momentul semnării contractului de finanțare nerambursabilă, I.P. ODA va începe monitorizarea și evaluarea implementării proiectelor investiționale.

58. I.P. ODA, cu suportul partenerilor de dezvoltare și, după caz, în parteneriat cu organizații de suport în afaceri, va oferi suport în implementarea proiectelor investiționale și asistența pre- și post- finanțare cu scopul de a spori reușita antreprenorială a întreprinderilor-beneficiare.

59. I.P. ODA este în drept să solicite rapoarte financiare și să execute vizite planificate și inopinate la locul desfășurării activității întreprinderii-beneficiare.

60. Perioada de monitorizare și evaluare a întreprinderilor-beneficiare este de 24 de luni de la data prezentării setului complet de acte care confirmă utilizarea completă a resurselor financiare nerambursabile conform prevederilor contractului de finanțare nerambursabilă.

61. Monitorizarea se realizează în două etape: (etapa 1) monitorizare post-finanțare și (etapa 2) monitorizare finală:

- 1) Monitorizarea post-finanțare - prevede vizita la locul desfășurării afacerii în primele 6 luni ale perioadei de monitorizare și are drept scop confirmarea gradului de realizare a investiției, precum și realitatea, legalitatea și existența operațiunilor economico-financiare.
- 2) Monitorizarea finală - prevede vizita la locul desfășurării afacerii în ultimele 6 luni ale perioadei de monitorizare și presupune evaluarea realizării obligațiilor asumate în cadrul contractului de finanțare nerambursabilă, inclusiv atingerea indicatorilor

de rezultat.

62. În cazul nerespectării condițiilor contractului de finanțare nerambursabilă, întreprinderea-beneficiară va fi obligată să ramburseze în totalitate mijloacele financiare alocate.

Secțiunea 4

Perioada de implementare a Programului și estimarea costurilor

63. Termenul de implementare al Programului este de 36 de luni după care va urma perioada de monitorizare de 24 de luni, cu posibilitatea de a fi prelungit pe baza mijloacelor financiare suplimentare disponibile.

64. Implementarea Programului presupune un buget estimativ de 10.000.000 MDL anual, bugetul total al Programului pentru perioada de implementare de trei ani constituind 30.000.000 MDL, cu posibilitatea de a fi suplinit cu sprijinul donatorilor locali și externi.

65. IP ODA va identifica parteneri de dezvoltare externi pentru realizare în parteneriat a activităților prevăzute în Program.

Secțiunea 5

Indicatorii Programului

66. Indicatori de produs:

- 1) 80 de femei antreprenoare beneficiază de suport financiar nerambursabil pentru inițierea unui afaceri;
- 2) 10 întreprinderi susținute financiar, pentru extinderea activității economice;
- 3) 70 întreprinderi beneficiază de suport financiar nerambursabil pentru dezvoltarea activităților de e-comerț;
- 4) cel puțin 9 sesiuni de instruire tematici organizate;
- 5) cel puțin 9 sesiuni de coaching organizate;
- 6) cel puțin 6 campanii de mediatizare organizate, inclusiv on-line;
- 7) 6 evenimente de networking organizate;
- 8) cel puțin 12 activități de promovare a femeilor antreprenoare de succes.

67. Indicatori de rezultat:

- 1) 500 de femei își vor îmbunătăți abilitățile și competențele antreprenoriale;
- 2) 300 de femei vor beneficia de posibilități de networking;
- 3) 80 afaceri noi create de către femei;
- 4) cel puțin 80% din beneficiare vor înregistra o creștere a impozitelor directe și indirecte plătite în bugetul public național;
- 5) cel puțin 80% din beneficiare vor înregistra creșterea productivității;
- 6) cel puțin 80% din beneficiare vor înregistra o creștere volumului de vânzări.

Secțiunea 6

Supravegherea și coordonarea Programului

68. Funcția de supraveghere, evaluare a activităților și a modului de implementare a prezentului Program este efectuată de Consiliul IP ODA.

69. Pornind de la atribuțiile funcționale și drepturile Consiliului IP ODA, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 487/2022 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, în vederea gestionării eficiente a prezentului Program, Consiliul exercită următoarele atribuții:

- 1) aprobă manualul operațional;
- 2) aprobă Raportul anual de implementare a prezentului Program;
- 3) contribuie la soluționarea altor probleme care nu contravin prevederilor anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 487/2022 și a legislației.

70. Toate deciziile Consiliului instituției se fixează în procesele-verbale ale ședințelor.

71. La finalizarea Programului IP ODA va contracta servicii de evaluare pentru a executa evaluarea Programului conform practicilor internaționale.

Anexa nr. 1
la Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin

Activitățile economice eligibile în cadrul Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin

Nr. d/o	Secțiunea activității economice	Clasa activităților economice eligibile (conform CAEM 2*)
1	A. AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	0111 - 0322
2	B. INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	0811 - 0899
3	C. INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	1011 - 3320, cu excepția: 1101; 1104; 1200; 2051; 2540; 3040; 3211
4	D. PRODUCȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDIȚIONAT	3511 - 3530
5	E. DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE	3600 - 3900
6	F. CONSTRUCȚII	4120 - 4399
7	G. COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; ÎNTREȚINEREA ȘI REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI A MOTOCICLETELOR <i>Sunt eligibile la Program, activitățile economice, precum sunt cele de: fragmentare și redistribuire în loturi mici, inclusiv sortarea, calibrarea, ambalarea, reambalarea sau îmbutelierea produselor autohtone, sortarea deșeurilor, tăierea la comanda clientului a metalelor, lemnului, placajelor lemnoase, plăcilor conglomerate, ș.a. și alte activități similare cu cele enumerate, care nu conduc la o versiune modificată a aceluiași produs și sunt clasificate în această secțiune.</i>	4520
8	H. TRANSPORT ȘI DEPOZITARE	4910 - 5320
9	I. ACTIVITĂȚI DE CAZARE ȘI ALIMENTAȚIE PUBLICĂ	5510 - 5630
10	J. INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII	5811 - 6399
11	M. ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE	6920 - 7500
12	N. ACTIVITĂȚI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII SUPT	8110 - 8130
13	P. ÎNVĂȚĂMÂNT	8510 - 8560
14	Q. SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	8610 - 8899
15	R. ARTĂ, ACTIVITĂȚI DE RECREERE ȘI DE AGREMENT	9001 - 9329; excepție: 9200
16	S. ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII	9521 - 9609

* CLASIFICATORUL ACTIVITĂȚILOR DIN ECONOMIA MOLDOVEI (CAEM-2) aprobat și pus în aplicare prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 28 din 07 mai 2019

**Planul de implementare a activităților în cadrul
Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin**

Activitățile-cheie	Trimestre de implementare											
	I an				II an				III an			
	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
Acțiuni de administrare a Programului												
Pregătirea și aprobarea manualului operațional												
Componenta I – Componenta I. Informare, instruire și consultanță antreprenorială												
Înregistrarea formularelor de aplicare la instruire												
Desfășurarea cursurilor de formare antreprenorială												
Acordarea suportului consultativ												
Componenta II. Suport financiar nerambursabil pentru antreprenoarele debutante												
Înregistrarea formularelor de aplicare la Componenta II												
Evaluarea proiectelor investiționale și selectarea beneficiarelor												
Semnarea Contractelor cu beneficiarele												
Finanțarea proiectelor investiționale												
Componenta III. Suport financiar nerambursabil pentru afacerile în dezvoltare												
Înregistrarea formularelor de aplicare la Componenta III												
Evaluarea proiectelor investiționale și selectarea beneficiarelor												
Semnarea Contractelor cu beneficiarele												
Finanțarea proiectelor investiționale												
Componenta IV – Monitorizare și evaluare												
Monitorizarea și evaluarea Programului												

Notă informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin (în continuare - proiect) este elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în comun cu Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Independența și abilitarea economică a femeilor este esențială pentru realizarea drepturilor lor și asigurarea egalității de gen. Acestea includ capacitatea de a participa în mod egal pe piața muncii și în activități de antreprenoriat.

Numărul femeilor antreprenoare, comparativ cu cel al bărbaților, în Republica Moldova rămâne mic. Conform datelor Biroului Național de Statistică¹, doar o treime din întreprinderile private sunt (co)fondate și/sau administrate de femei. Mai multe femei (90,3%) decât bărbați (82,3%) conduc întreprinderi micro și sunt mai mult prezente în domeniile precum comerțul cu amănuntul, serviciile și horeca. Totodată, femeile reușesc să dezvolte mai rapid afacerile: de la înființare, afacerile femeilor au crescut în medie cu 84%, pe când a bărbaților - cu circa 78%.²

Potrivit raportului Băncii Mondiale³, 89% dintre femeile antreprenoare consideră mediul de afaceri ca fiind mai provocator și mai nefavorabil pentru femei decât pentru bărbați.

Accesul limitat la resurse și capital propriu pentru a începe o afacere, barierele în accesarea resurselor financiare clasice și alternative, practicile de discriminare și stereotipurile de gen, neîncrederea în sine și forțele proprii, lipsa de cunoștințe antreprenoriale, lipsa de susținere din partea familiei, precum și responsabilitățile de familie și muncă casnică neremunerată sunt barierele-cheie cu care se confruntă femeile la etapa de planificare sau lansare a afacerii.

Aceste obstacole determină femeile să gestioneze afaceri în medie de 2 ori mai mici, fapt care le dezavantajează și le plasează în condiții inegale de activitate comparativ cu bărbații. Ca urmare, companiile deținute de femei înregistrează profituri de circa 2,6 ori mai mici, venituri din vânzări de aproape 2 ori mai mici și un nivel al productivității muncii – cu 17,5% mai mic comparativ cu companiile deținute de bărbați⁴.

Susținerea antreprenoriatului feminin la nivel național este importantă din mai multe motive:

- Femeile reprezintă o sursă de potențial antreprenorial și de conducere neexploatat în Republica Moldova. Investiții în antreprenoriatul feminin pot contribui la creșterea economică sustenabilă, crearea locurilor de muncă și dezvoltarea inovațiilor de impact;
- Capacitatea economică a femeilor stimulează productivitatea și sporește diversificarea economică și egalitatea veniturilor, în special având în vedere faptul că antreprenoarele tind să angajeze cu 20%⁵ mai multe femei comparativ cu bărbații antreprenori.

Cadrul legislativ normativ care conține prevederi ce vizează promovarea antreprenoriatului feminin:

1. Sprijinirea activă a inițierii în antreprenoriat a tinerilor și femeilor, susținerea adoptării inovațiilor relevante pe scară cât mai largă reprezintă o prioritate națională enunțată în Obiectivul 1 al Strategiei Naționale de Dezvoltare “Moldova Europeană 2030” aprobată prin Legea nr. 315/2022.
2. Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați promovează accesul egal al femeilor și bărbaților la activitatea de întreprinzător.
3. Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii menționează dezvoltarea antreprenoriatul feminin printre obiectivele programelor de stat în domeniul dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

¹ https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Antreprenoriat_feminin/Antreprenoriat_Femei_Barbatii_2020.pdf

² ibid

³ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/411391516856355553/pdf/122962-REVISED-PUBLIC-MoldovaSupportingWomenEntrepreneurshipFINALPRINT.pdf>

⁴ https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Antreprenoriat_feminin/Antreprenoriat_Femei_Barbatii_2020.pdf

⁵ ibid

4. Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană” (capitolul V), aprobat prin hotărârea Parlamentului nr. 28/2023;
5. Planul de activitate al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării pentru anul 2023 (obiectivul 3, acțiunea 3.3), aprobat prin Ordinul nr. 30/2023.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a elaborat Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității 2023-2027, care este în concordanță cu principiile Small Business Act for Europe și încorporează prioritățile și acțiunile de sprijinire a femeilor în a-și înființa și crește afacerile.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. De menționat că la nivelul Uniunii Europene, țările-membre recunosc faptul că femeile reprezintă o sursă de potențial antreprenorial neexploatat din Europa și că *“antreprenoriatul feminin contribuie la creșterea independenței economice și financiare ale femeilor, iar abilitarea acestora este o precondiție esențială pentru construirea societății caracterizate prin egalitatea de gen și ar trebui încurajată și promovată la nivelul întregii UE”*⁶.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Se propune aprobarea și realizarea unui nou instrument de abilitarea antreprenorială a femeilor denumit „Programul de susținere a antreprenoriatului feminin” și abrogarea Programului „Femei în afaceri”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1064/2016.

Programul vine cu soluții noi față de programul anterior prin următoarele:

- Suportul financiar nerambursabil va crește până la 600.000 lei (200.000 lei pentru afaceri debutante și 600.000 lei pentru afaceri în dezvoltare).

- Pentru a ajuta antreprenoarele să valorifice oportunitățile comerțului electronic și să-și extindă piețe de desfacere la nivel național și internațional, Programul va oferi un suport financiar nerambursabil denumit “pachetul e-comerț” în valoare maximă de 30.000 lei pentru afaceri debutante și 50 000 lei pentru afaceri în dezvoltare.

- Se modifică criteriile de eligibilitate și noțiunea de antreprenoriat feminin, astfel beneficiarele suportului financiar nerambursabil alocat în cadrul Programului pot fi întreprinderile micro, mici și mijlocii, înregistrate în Republica Moldova, definite în conformitate prevederile art. 4 al Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii care, îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

1) întreprindere în care femeia este fondatoare, în cazul întreprinderii cu statut de persoană fizică, sau membră, în cazul întreprinderii cu statut de persoană juridică, în care deține o cotă parte de cel puțin 51 % (inclusiv, cumulativ cu alte femei membre);

2) este administrată de femei.

- Pentru a stimula și a facilita participarea femeilor - doritoare de a se lansa în afaceri Programul va permite aplicarea persoanelor fizice (femeilor care nu au întreprinderi înregistrare la data depunerii dosarului de grant). În cazul aprobării dosarului de grant, solicitanta va trebui să-și înregistreze întreprinderea în următoarele 30 zile calendaristice.

Programul prevede următoarele măsuri de susținere a antreprenoriatului feminin:

- 1) Măsura 1: Suport financiar nerambursabil pentru antreprenoarele debutante;
- 2) Măsura 2: Suport financiar nerambursabil pentru întreprinderile în dezvoltare;
- 3) Măsura 3: Asistența tehnică pentru susținerea întreprinderilor în dezvoltare;
- 4) Măsura 4: Promovarea imaginii femeilor antreprenoare.

Principalele caracteristici ale fiecărei componente a Programului sunt:

Măsura 1. Suport financiar nerambursabil pentru antreprenoarele debutante. Suportul financiar se acordă sub formă de finanțare nerambursabilă (grant). Finanțarea nerambursabilă este de maxim 80% din suma proiectului investițional și nu va depăși 200.000 MDL, iar contribuția beneficiarei va constitui minim 20% din suma proiectului investițional. În cazul întreprinderilor ce dezvoltă afaceri în domeniile prioritate contribuția întreprinderii-beneficiare va constitui minim 15% din suma cheltuielilor eligibile a proiectului investițional.

⁶ Rezoluția Parlamentului European din 3 mai 2022 referitoare la obținerea independenței economice a femeilor prin antreprenoriat și activități independente (2021/2080(INI))

Adițional, întreprinderile pot solicita suportul financiar nerambursabil din “pachetul e-comerț”. Acesta presupune alocarea de maxim 30.000 MDL pentru investiții aferente comerțului electronic. Accesarea “pachetului e-comerț” nu solicită cofinanțarea beneficiarei și nu reprezintă condiție obligatorie pentru accesarea suportului financiar al măsurii 1.

Pentru a participa la Măsura 1, fiecare solicitantă va depune un formular de aplicare, care va conține în mod obligatoriu un set de acte indicate în manualul operațional și în ghidul de aplicare la Program. Perioada de înscriere și depunere a dosarului pentru concursul de selectare va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și IP ODA.

Măsura 2. Suport financiar nerambursabil pentru afacerile în dezvoltare este destinată întreprinderilor conduse de către femei care demonstrează o evoluție sustenabilă a indicatorilor economici, conform situațiilor financiare din ultimii doi ani de activitate.

Suportul financiar nerambursabil este de maxim 70% din suma proiectului investițional, dar nu va depăși 600.000 MDL, iar contribuția beneficiarei va constitui minim 30% din suma proiectului investițional. În cazul întreprinderilor ce dezvoltă afaceri în domeniile prioritate, contribuția întreprinderii-beneficiare va constitui minim 25% din suma cheltuielilor eligibile a proiectului investițional. Adițional, întreprinderile pot solicita suport financiar nerambursabil din “pachetul e-comerț”, în cuantum de maxim 50.000 MDL. Accesarea “pachetului e-comerț” nu solicită cofinanțarea beneficiarei și nu este obligatorie pentru accesarea suportului financiar al măsurii 2.

Pentru a participa la Măsura 2, fiecare solicitantă va depune un formular de aplicare, care va conține în mod obligatoriu un set de acte indicate în manualul operațional și în ghidul de aplicare la Program. Perioada de înscriere și depunere a dosarului va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și IP ODA.

Măsura 3. Asistența tehnică pentru susținerea antreprenoarelor. În cadrul acestei măsurii, I.P. ODA va organiza sesiuni de instruire, consultanța, coaching sau mentorat pentru antreprenoarele debutante și antreprenoarele în creștere și dezvoltare. Tematica sesiunilor de instruire, consultanța, coaching sau mentorat vor fi identificate în baza analizei necesităților de dezvoltare a femeilor-antreprenoare realizate de I.P. ODA și vor fi publicate pe pagina web a organizației.

Înscrierile pentru a participa la activitățile în cadrul măsurii 3 se vor face în format online prin completarea formularului de participare disponibil pe pagina web a I.P. ODA.

Solicitarea asistenței tehnice din cadrul măsurii 3 a Programului nu este condiționată de participarea la celelalte măsuri ai Programului.

Măsura 4. Promovarea imaginii femeilor antreprenoare. În scopul promovării imaginii femeilor antreprenoare în societate și consolidării comunităților de femei-antreprenoare, I.P ODA va implementa campanie de comunicare și vizibilitate, cu elemente precum: materiale de promovare, campanii media, evenimente și conferințe, etc.

5. Fundamentarea economico-financiară

Pentru implementarea obiectivelor Programului a fost estimat un buget de 30,0 mil. lei, pentru o perioadă de implementare de 36 luni, cu posibilitatea de a fi prelungit pe baza mijloacelor financiare suplimentare disponibile.

Conform Hotărârii Guvernului nr.408/2023 cu privire la aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2024-2026) pentru implementarea Programului, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării a planificat pe sectorul „Dezvoltarea sectorului privat”, în cadrul Sub-programului 5004 „Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii” resurse financiare pentru anii: 2024– 5 000,0 mii MDL; 2025 – 5 000,0 mii MDL; 2026 – 5 000,0 mii MDL.

Totodată, IP ODA la data de 28 aprilie 2023 a semnat un Acord de Grant pentru 3 ani cu UE, iar în bugetul acestuia cca 15 000,0 mii lei sunt alocați Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor conduse de femei.

Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin, elaborat în baza evaluării externe a programului “Femei în Afaceri”, înglobează succesele programului precedent și vine cu novații care răspund provocărilor curente cu care se confruntă femeile antreprenoare și cele care planifică să înceapă o

<p>activitate de antreprenoriat în Republica Moldova. Aceste provocări includ: impactul negativ dar și oportunitățile noi aduse de pandemia COVID-19, dar și efectele războiului din Ucraina care a provocat scăderea cererii, întreruperea lanțului de aprovizionare, scăderea investițiilor și creșterea costurilor – acest scenariu este realist în condițiile în care statul va ignora femeile antreprenoare și viitoarele antreprenoare.</p> <p>Conform noului Program, se planifică facilitarea accesului la finanțare pentru cel puțin 90 de antreprenoare. Programul va avea un impact pozitiv economic și social asupra abilitării economice a femeilor prin creșterea cotei antreprenoriatului feminin la nivel național și valorificarea oportunităților economice pentru femei și reducerea barierelor la inițierea sau dezvoltarea unei afaceri.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p>
<p>Proiectul de hotărâre a Guvernului se integrează organic în cadrul normativ în vigoare și se întemeiază conform prevederilor Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Concomitent proiectul prevede abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1064/2016 cu privire la aprobarea Programului „Femei în afaceri”</p>
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p>
<p>Asigurarea transparenței în procesul elaborării proiectului Programului a fost realizată în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Avizul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului Programului a fost publicat pe https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10924</p> <p>Pentru elaborarea Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin a fost realizată evaluarea externă a Programului „Femei în Afaceri” implementat în perioada anilor 2016-2022. Evaluarea a fost realizată cu suportul UN Women la cererea IP ODA. Raportul a fost elaborat în perioadă decembrie 2022 – februarie 2023 în baza criteriilor de evaluare OECD/DAC și se bazează pe interviu și chestionare a 257 de antreprenoare, mentori, furnizori de servicii, implementatori ai Programului “Femei în Afaceri” 2016-2022 și alte părți interesate (refugiatele din Ucraina, antreprenoarele care nu au interacționat cu programul, partenerii de dezvoltare).</p> <p>Dezbateri publice asupra conceptului Programului au fost lansate pe 6 martie 2023 în cadrul sesiunii de prezentare a proiectului, organizată de către IP ODA la care au participat peste 50 de femei antreprenoare, reprezentanții asociațiilor de afaceri (AIM, AFAM), deputatele Parlamentului RM, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, reprezentanții delegației Uniunii Europene, Ambasadei Suedia și UN Women.</p> <p>Pe parcursul lunilor iunie – iulie 2023 au avut loc mai multe ședințe pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru al Republicii Moldova, unde au fost discutate și înaintate propuneri pentru noul program de susținere a antreprenoriatului feminin.</p> <p>Proiectul urmează să fie plasat pe pagina web a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și pe pagina www.particip.gov.md, urmare examinării acestuia în cadrul ședinței secretarilor generali de stat.</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p>
<p>Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p>
<p>Nu este necesar.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p>
<p>Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de hotărâre cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă după recepționarea expertizei juridice.</p>
<p>11. Constatările altor expertize</p>
<p>Informația privind rezultatele expertizelor va fi inclusă după recepționarea concluziilor.</p>

Secretar general

Ina VOICU

**Analiza impactului
asupra proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea
Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin**

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului)
Subdiviziunea:	Direcția reglementarea și dezvoltarea mediului de afaceri
Persoana responsabilă și datele de contact:	Victor Ciobanu, Șef interimar, Secția politici de dezvoltare a antreprenoriatului, întreprinderilor mici și mijlocii și comerț interior, Direcția reglementarea și dezvoltarea mediului de afaceri, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, tel. 022 250 646, e-mail: victor.ciobanu@mded.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Femeile continuă să reprezinte o minoritate (33.9%¹) în rândul comunității de afaceri din Republica Moldova și un potențial de creștere economică foarte puțin valorificat, în condițiile în care numărul acestora constituie peste jumătate din totalul populației rezidente a țării (52,3% femei și 47,7% bărbați)².

Independența și abilitarea economică a femeilor este esențială pentru realizarea drepturilor lor și asigurarea egalității de gen. Acestea includ capacitatea de a participa în mod egal pe piața muncii și în activități de antreprenoriat.

Numărul femeilor antreprenoare, comparativ cu cel al bărbaților, în Republica Moldova rămâne mic. Conform datelor Biroului Național de Statistică³, doar o treime din întreprinderi private sunt (co)fondate și/sau administrate de femei. Mai multe femei (90,3%) decât bărbați (82,3%) conduc întreprinderi micro și sunt mai mult prezente în domeniile precum comerțul cu amănuntul, serviciile și HORECA. Totodată, femeile reușesc să dezvolte mai rapid afacerile: de la înființare, afacerile femeilor au crescut în medie cu 84%, pe când a bărbaților - cu circa 78%.⁴

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Potrivit raportului Băncii Mondiale⁵, 89% dintre femeile antreprenoare consideră mediul de afaceri ca fiind mai provocator și mai nefavorabil pentru femei decât pentru bărbați. Obstacole cum ar fi accesul scăzut la capital inițial și la finanțare bancară, lipsa de timp cauzată de responsabilități casnice și de îngrijire a copiilor, lipsa de cunoștințe și curaj, determină femeile să înceapă afaceri în medie de 2 ori mai mici. Acest fapt le dezavantajează și le plasează în condiții inegale de activitate. Companiile deținute de femei înregistrează profituri de circa 2,6 ori mai mici, venituri din vânzări de aproape 2 ori mai mici și un nivel al productivității muncii – cu 17,5% mai mic comparativ cu

¹ https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Antreprenoriat_feminin/Antreprenoriat_Femei_Barbatii_2020.pdf

² https://statistica.gov.md/ro/portretul-statistic-al-femeilor-si-barbatilor-in-republica-moldova-9617_60333.html

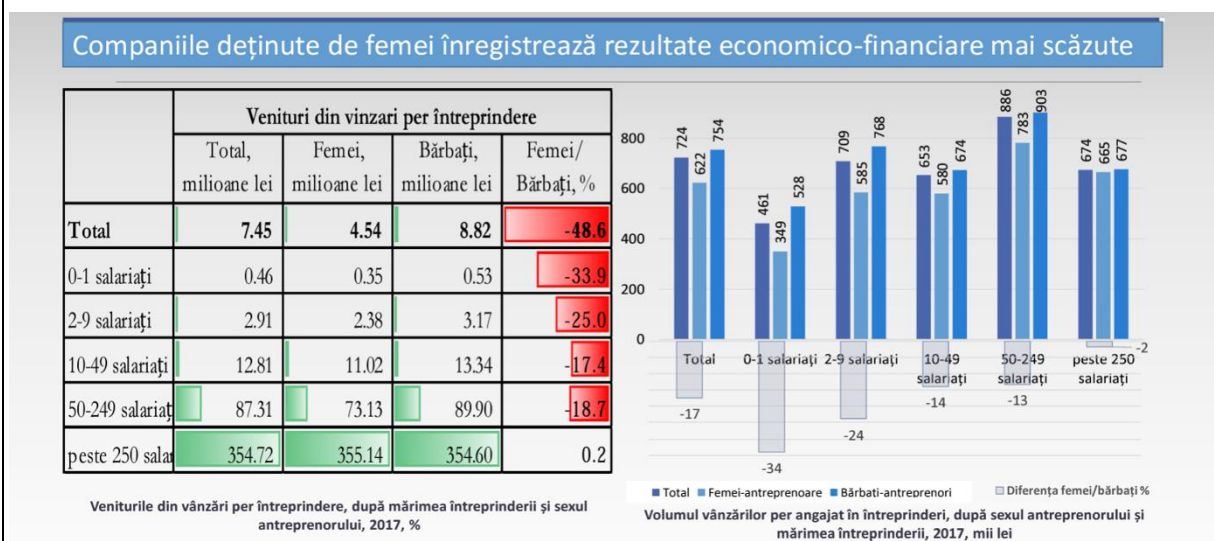
³ https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Antreprenoriat_feminin/Antreprenoriat_Femei_Barbatii_2020.pdf

⁴ ibid

⁵ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/411391516856355553/pdf/122962-REVISED-PUBLIC-MoldovaSupportingWomenEntrepreneurshipFINALPRINT.pdf>

companiile deținute de bărbați⁶.

Figură 1: Situația economică și financiară a afacerilor conduse de femei și afacerilor conduse de bărbați, BNS⁷.

Susținerea antreprenoriatului feminin la nivel național este importantă din mai multe motive:

- Femeile reprezintă cea mai valoroasă și mai mare sursă de potențial antreprenorial și de conducere neexploatat în Republica Moldova. Investițiile în antreprenoriatul feminin pot contribui la creșterea economică sustenabilă, crearea locurilor de muncă și dezvoltarea inovațiilor de impact;
- Abilitarea economică a femeilor stimulează productivitatea, sporește diversificarea economică și egalitatea veniturilor, în special având în vedere faptul că antreprenoarele tind să angajeze cu 20%⁸ mai multe femei comparativ cu bărbații antreprenori;
- Studiile⁹ arată că femeile au adesea un stil de management diferit de cel al bărbaților, iar diversitatea de gen în cadrul echipelor este benefică pentru societate și economie;
- Implicarea femeilor în antreprenoriat ar contribui la creșterea veniturilor personale și independența lor financiară, dezvoltarea stimei de sine și a puterii de negociere. În anul 2021, femeile au câștigat în medie, cu 13,6 % mai puțin decât bărbații (86,4% din câștigul salarial mediu al bărbaților)¹⁰.
- Accesul femeii la venituri proprii reduce considerabil probabilitatea ca ea să fie expusă la sau să rămână în relații abuzive și are un impact semnificativ asupra familiei ei. Studiile¹¹ arată că femeile tind să reinvestească o mare parte din veniturile proprii în educația și sănătatea copiilor, în bunăstarea și grija pentru părinții în etate.
- Femeile din regiunile rurale sunt mai reticente să se implice în activități antreprenoriale, fiind mai prezente în sectoarele economice informale sau cu o valoare adăugată scăzută. Sprijinirea antreprenoriatului feminin rural va contribui la dezvoltarea comunităților durabile prin crearea de afaceri adaptate nevoilor și resurselor locale.
- Femeile mai des lansează afacerile din remitențe. Cu toate acestea, ponderea femeilor – foste migrante în antreprenoriat e mai mică decât a bărbaților (2% vs. 3.5%)¹².
- Criza provocată de pandemia de COVID-19 a afectat disproporționat femeile, în special pe cele care lucrează în locuri de muncă precare, în sectoare feminizate și în economia informală. Pandemia a avut un impact economic și ocupațional semnificativ asupra lor datorită creșterii

⁶ https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Antreprenoriat_feminin/Antreprenoriat_Femei_Barbatii_2020.pdf

⁷ ibid

⁸ ibid

⁹ https://www.researchgate.net/publication/337534934_Gender_Differences_in_Leadership_Styles_Who_Leads_more_Destructively

¹⁰ https://statistica.gov.md/ro/portretul-statistic-al-femeilor-si-barbatilor-in-republica-moldova-9617_60333.html

¹¹ <https://www.ific.org/wps/wcm/connect/2125f97c-da65-4fb0-aba7-1d554bfe55bb/full-study-gender.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jRvG5JC>

¹² https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Antreprenoriat_feminin/Antreprenoriat_Femei_Barbatii_2020.pdf

responsabilităților de îngrijire și casnice, a accesului restricționat la sănătatea sexuală și reproductivă, precum și a violenței și hărțuirii de gen.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Accesul limitat la resurse și capital propriu pentru a începe o afacere, barierele în accesarea resurselor financiare clasice și alternative, practicile de discriminare și stereotipurile de gen, neîncrederea în sine și forțele proprii, lipsa de cunoștințe antreprenoriale, lipsa de susținere din partea familiei, precum și responsabilitățile de familie și muncă casnică neremunerată sunt barierele-cheie cu care se confruntă femeile la etapa de planificare sau lansare a afacerii.

Insuficiența serviciilor de îngrijire a copiilor de vârstă preșcolară are un impact negativ asupra implicării femeilor-mame în activitățile generatoare de venituri. Rata de ocupare pe piața muncii a femeilor cu copii de vârstă 0-6 ani este de 2 ori mai mică decât cea a bărbaților cu copii de aceeași vârstă¹³; iar rata de ocupare a femeilor de 25-49 ani cu cel puțin 1 copil sub 16 ani este 48,3%, în timp ce pentru femeile fără copii rata de ocupare a atins valoarea de 61,8%.¹⁴

Femeile au nevoie de mai mult sprijin și încurajare pentru a începe activitatea antreprenorială având în general un apetit de risc scăzut. Ele sunt cu aproape 10 % mai predispușe să declare că se tem de eșec decât bărbați.¹⁵

Antreprenoarele înregistrează profituri de circa 2,6 ori mai mici, venituri din vânzări de aproape 2 ori mai mici și un nivel al productivității muncii – cu 17,5% mai mic comparativ cu cel înregistrat de bărbați antreprenori¹⁶. Acest rezultat este determinat de unele bariere specifice în activitatea antreprenorială a femeilor precum:

- 1) Accesul limitat la finanțare: Aceasta se datorează în mare parte faptului că femeile preponderent dețin afaceri micro și au mai puține proprietăți pentru a asigura gajul și obține finanțare rambursabilă. Comparativ cu întreprinderile deținute de bărbați, cele deținute de femei utilizează mai rar împrumuturile bancare ca sursă de bază de finanțare a afacerii (6,8% comparativ cu 9,4%).¹⁷
- 2) Femeile antreprenoare beneficiază în proporție mai mică de sprijin în cadrul programelor de suport antreprenorial comparativ cu bărbații: Ponderea femeilor antreprenoare susținute este mai joasă decât cota antreprenoriatului feminin la nivel național (23,8% comparativ cu 33,9%)¹⁸.
- 3) Nivelul scăzut al educației antreprenoriale: Femeile antreprenoare din Republica Moldova se confruntă adesea cu un nivel scăzut al educației antreprenoriale și a cunoștințelor în management. Doar 27,5% dintre femeile antreprenoare din Republica Moldova au primit instruire în domeniul afacerilor¹⁹. Accesul limitat la piețe și rețele de afaceri le poate limita potențialul de creștere și dezvoltare: Potrivit Băncii Mondiale, femeile întreprinzătoare din Moldova sunt mai puțin conectate la rețelele de afaceri și mai puțin implicate în activitățile de export.
- 4) Bariere culturale și stereotipuri de gen le pot limita accesul la resurse și oportunități. Dacă în anul 2009, 32% din cetățeni considerau că femeile sunt mai puțin capabile și nu pot ocupa funcții de conducere, în anul 2021 această pondere a scăzut la 12%.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Antreprenoriatul feminin în Republica Moldova se află în dezvoltare. În 2017, circa 33,9% din întreprinderi erau deținute sau gestionate de femei. În 2009, această cotă constituia circa 27,5%, astfel că, în 8 ani de zile ponderea femeilor antreprenoare în numărul total de întreprinzători a crescut cu 6,4 p.p. În pofida acestui fapt, femeile continuă să reprezinte o minoritate în cadrul comunității

¹³ <https://genderpulse.md/ro/abilitare-economica/ocuparea-forței-de-munca/rata-de-ocupare-dupa-numarul-de-copii>

¹⁴ https://statistica.gov.md/ro/portretul-statistic-al-femeilor-si-barbatilor-in-republica-moldova-9617_60333.html

¹⁵ https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/the-missing-entrepreneurs-2019_3ed84801-en

¹⁶ https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Antreprenoriat_feminin/Antreprenoriat_Femei_Barbati_2020.pdf

¹⁷ *ibid*

¹⁸ *ibid*

¹⁹ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/411391516856355553/pdf/122962-REVISED-PUBLIC-MoldovaSupportingWomenEntrepreneurshipFINALPRINT.pdf>

de afaceri și un potențial de creștere foarte puțin utilizat, în condițiile în care acestea constituie peste jumătate din totalul populației rezidente a țării.

Creșterea numărului femeilor implicate în antreprenoriat se datorează atât măsurilor de promovare a egalității de gen implementate de Guvernul Republicii Moldova, cât și susținerii partenerilor de dezvoltare, precum Uniunea Europeană, EBRD, Guvernului Suediei, UN Women și alte agenții ale ONU, Băncii Mondiale etc.

Guvernul a încurajat dezvoltarea antreprenoriatului feminin prin implementarea programului dedicat care acorda sprijin financiar, mentorat și instruire. Astfel, în 2016 a fost lansat programul-pilot „Femei în afaceri” aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 1064/2016. Implementarea Programului a fost sistată în decembrie anului 2022, iar în prezent nu există un alt Program de stat dedicat exclusiv susținerii antreprenoriatului feminin.

În cazul în care Guvernul Republicii Moldova nu va interveni cu măsuri dedicate susținerii antreprenoriatului feminin, creșterea numărului de femei în afaceri va încetini cu riscul de a reveni la cota atinsă în anul 2009. Având în vedere provocările în domeniul antreprenorial, precum și cele specifice femeilor antreprenoare, impactul semnificativ al pandemiei COVID-19 asupra femeilor, dar și impactul negativ al războiului din Ucraina care a provocat scăderea cererii, întreruperea lanțului de aprovizionare, scăderea investițiilor și creșterea costurilor – acest scenariu este realist în condițiile în care statul va ignora femeile antreprenoare și viitoarele antreprenoare.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul legislativ normativ care conține prevederi ce vizează antreprenoriatul feminin:

- Sprijinirea activă a inițierii în antreprenoriat a tinerilor și femeilor, susținerea adoptării inovațiilor relevante pe scară cât mai largă reprezintă o prioritate națională enunțată în Obiectivul 1 al Strategiei Naționale de Dezvoltare “Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022;
- Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați promovează accesul egal al femeilor și bărbaților la activitatea de întreprinzător;
- Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii menționează dezvoltarea antreprenoriatului feminin printre obiectivele programelor de stat în domeniul dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii;
- Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană” (capitolul V), aprobat prin hotărârea Parlamentului nr. 28/2023;
- Planul de activitate al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării pentru anul 2023 (obiectivul 3, acțiunea 3.3), aprobat prin Ordinul nr. 30/2023.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a elaborat Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității 2023-2027 (se află în proces de avizare). Acesta din urmă este elaborat în concordanță cu principiile Small Business Act for Europe și încorporează prioritățile și acțiunile de sprijinire a femeilor în a-și înființa și crește afacerile.

Nu există carențe în prevederile normative în vigoare care să condiționeze implementarea programului.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin are drept scop stimularea și promovarea antreprenorialului feminin.

Obiectivul general al Programului este dezvoltarea antreprenorialului feminin prin sporirea numărului de femei antreprenoare și îmbunătățirea performanțelor economice întreprinderilor micro, mici și mijlocii conduse de femei.

Pentru realizarea scopului sunt stabilite următoarele *obiective specifice*:

- 1) Facilitarea creării și dezvoltării întreprinderilor începătoare fondate și gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de până la 200.000 MDL;

Prioritate va fi acordată atragerii femeilor în industria STEM (știința, tehnologia informației, inginerie și matematica), economia îngrijirii și alimentație publică precum și servicii de consultanță în afaceri, femeilor cu afaceri agricole din zonele rurale.

2) Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor în dezvoltare și creștere gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de până la 600.000 MDL;

3) Susținerea activităților în domeniul comerțului electronic a întreprinderilor gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de maxim 50.000 MDL;

4) Îmbunătățirea abilităților manageriale a antreprenoarelor prin facilitarea accesului la informație, instruire, consultanță și mentorat;

5) Sporirea nivelului de conștientizare și furnizarea informației relevante cu privire la oportunitățile și contribuția femeilor antreprenoare în dezvoltarea economică.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea „a nu face nimic” nu se examinează, din motiv că inactivitatea va duce la agravarea provocărilor ce stau în calea antreprenoarelor și femeilor doritoare de a se lansa în afaceri. Statul doar va pierde din nevalorificarea potențialului social și economic al antreprenoriatului feminin. Susținerea antreprenoriatului feminin trebuie privită drept o "conomie inteligentă" pentru că sporește eficiența economică, îmbunătățește productivitatea, îmbunătățește inovarea și dezvoltarea la nivel local și național și contribuie la dezvoltarea afacerilor responsabile.

Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin este succesorul programului „Femei în Afaceri” implementat în perioada 2016-2022. În perioada indicată programul „Femei în Afaceri” a finanțat 762 afaceri, dintre care 749 antreprenoare au contractat granturi mici și 13 – granturi mari. Suma investițiilor aprobate a constituit 114,4 mil. lei. Din numărul total al afacerilor finanțate, 206 de antreprenoare au contractat granturi mici finanțate din resurse UE, în valoare de 1,85 mil. EUR. Pe lângă aceasta, programul a instruit 1023 femei - doritoare de a se lansa în afaceri și a oferit peste 3200 de ore (peste 400 zile) de mentorat pentru a ajuta doamnele să facă primii pași în afaceri.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Se propune aprobarea și realizarea unui nou instrument de abilitarea antreprenorială a femeilor denumit „Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin”.

În baza elaborării acestui Program au stat concluziile și recomandările Raportului de evaluare externă a Programului „Femei în Afaceri” implementat în perioada anilor 2016-2022. Evaluarea Programului „Femei în Afaceri” a fost realizată cu suportul UN Women la solicitarea IP ODA. Raportul de evaluare a fost elaborat în perioadă decembrie 2022 – februarie 2023 în baza criteriilor de evaluare OECD/DAC.

Novățiile propuse în Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin se bazează pe rezultatele interviuării și chestionării a 257 de antreprenoare, mentori, furnizori de servicii, implementatori ai Programului “Femei în Afaceri” 2016-2022 și alte părți interesate (refugiatele din Ucraina, antreprenoarele care nu au interacționat cu programul, partenerii de dezvoltare).

Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin se adresează viitoarelor antreprenoare și antreprenoarelor active și oferă suport etapizat în dependență de etapa la care se află afacerea:

- suport financiar nerambursabil pentru antreprenoarele debutante: granturi în valoare de până la 200.000 lei (max. 80% din costul proiectului investițional) și maximum 30.000 lei pentru investiții în e-comerț (accesarea ”pachetului e-comerț” nu solicită cofinanțarea beneficiarei și nu reprezintă condiție obligatorie pentru accesarea suportului financiar);

- suport financiar nerambursabil pentru afacerile în dezvoltare: granturi în valoare de până la 600.000 lei (max. 70% din costul proiectului investițional) și maximum 50.000 lei pentru investiții în

e-comerț (accesarea ”pachetului e-comerț” nu solicită cofinanțarea beneficiarei și nu reprezintă condiție obligatorie pentru accesarea suportului financiar);

- asistența tehnică pentru susținerea antreprenoarelor. În cadrul acestei măsuri vor fi organizate sesiuni de instruire, consultanța, coaching sau mentorat pentru antreprenoarele debutante și antreprenoarele în creștere și dezvoltare. Tematica sesiunilor de instruire, consultanța, coaching sau mentorat vor fi identificate în baza analizei necesităților de dezvoltare a femeilor-antreprenoare realizate de I.P. ODA și vor fi publicate pe pagina web a organizației.

- promovarea imaginii femeilor antreprenoare. În scopul promovării imaginii femeilor antreprenoare în societate și consolidării comunităților de femei-antreprenoare, I.P. ODA va implementa campanie de comunicare și vizibilitate, cu elemente precum: materiale de promovare, campanii media, evenimente și conferințe, etc.

Programul vine cu soluții noi față de programul anterior prin următoarele:

- Suportul financiar nerambursabil va crește până la 600.000 lei (200.000 lei pentru afaceri debutante și 600.000 lei pentru afaceri în dezvoltare).

- Pentru a ajuta antreprenoarele să valorifice oportunitățile comerțului electronic și să-și extindă piețe de desfacere la nivel național și internațional, Programul va oferi un suport financiar nerambursabil denumit ”pachetul e-comerț” în valoare maximă de 50.000 lei.

- Se modifică criteriile de eligibilitate și noțiunea de *antreprenoriat feminin*, astfel beneficiarele suportului financiar nerambursabil alocat în cadrul Programului pot fi întreprinderile micro, mici și mijlocii, înregistrate în Republica Moldova, definite în conformitate prevederile art. 4 al Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii care, îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

1) întreprindere în care femeia este fondatoare, în cazul întreprinderii cu statut de persoană fizică, sau membră, în cazul întreprinderii cu statut de persoană juridică, în care deține o cotă parte de cel puțin 51 % (inclusiv, cumulativ cu alte femei membre);

2) este administrată de femei.

- Pentru a stimula și a facilita participarea femeilor - doritoare de a se lansa în afaceri Programul va permite aplicarea persoanelor fizice (femeilor care nu au întreprinderi înregistrate la data depunerii dosarului de grant). În cazul aprobării dosarului de grant, solicitanta va trebui să-și înregistreze întreprinderea în următoarele 30 zile calendaristice.

Programul prevede următoarele măsuri de susținere a antreprenoriatului feminin:

- 1) Măsura 1: Suport financiar nerambursabil pentru antreprenoarele debutante;
- 2) Măsura 2: Suport financiar nerambursabil pentru întreprinderile în dezvoltare;
- 3) Măsura 3: Asistența tehnică pentru susținerea întreprinderilor în dezvoltare;
- 4) Măsura 4: Promovarea imaginii femeilor antreprenoare.

Principalele caracteristici ale fiecărei componente a Programului sunt:

Măsura 1. Suport financiar nerambursabil pentru antreprenoarele debutante. Suportul financiar se acordă sub formă de finanțare nerambursabilă (grant). Finanțarea nerambursabilă este de maxim 80% din suma proiectului investițional și nu va depăși 200.000 MDL, iar contribuția beneficiarei va constitui minim 20% din suma proiectului investițional. În cazul întreprinderilor ce dezvoltă afaceri în domeniile prioritate contribuția întreprinderii-beneficiare va constitui minim 15% din suma cheltuielilor eligibile a proiectului investițional.

Adițional, întreprinderile pot solicita suportul financiar nerambursabil din ”pachetul e-comerț”. Acesta presupune alocarea de maxim 30.000 MDL pentru investiții aferente comerțului electronic. Accesarea ”pachetului e-comerț” nu solicită cofinanțarea beneficiarei și nu reprezintă condiție obligatorie pentru accesarea suportului financiar al măsurii 1.

Pentru a participa la *Măsura 1*, fiecare solicitantă va depune un formular de aplicare, care va conține în mod obligatoriu un set de acte indicate în manualul operațional și în ghidul de aplicare la Program. Perioada de înscriere și depunere a dosarului pentru concursul de selectare va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și IP ODA.

Modalitatea de selectare a beneficiarelor măsurii 1 este prevăzută în manualul operațional.

Măsura 2. Suport financiar nerambursabil pentru afacerile în dezvoltare este destinată întreprinderilor conduse de către femei care demonstrează o evoluție sustenabilă a indicatorilor economici, conform situațiilor financiare din ultimii doi ani de activitate.

Suportul financiar nerambursabil este de maxim 70% din suma proiectului investițional, dar nu va depăși 600.000 MDL, iar contribuția beneficiarei va constitui minim 30% din suma proiectului investițional. În cazul întreprinderilor ce dezvoltă afaceri în domeniile prioritate, contribuția întreprinderii-beneficiare va constitui minim 25% din suma cheltuielilor eligibile a proiectului investițional. Adicional, întreprinderile pot solicita suport financiar nerambursabil din “pachetul e-comerț”, în cuantum de maxim 50.000 MDL. Accesarea “pachetului e-comerț” nu solicită cofinanțarea beneficiarei și nu este obligatorie pentru accesarea suportului financiar al măsurii 2.

Pentru a participa la măsura 2, fiecare solicitantă va depune un formular de aplicare, care va conține în mod obligatoriu un set de acte indicate în manualul operațional și în ghidul de aplicare la Program. Perioada de înscriere și depunere a dosarului va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și IP ODA.

Modalitatea de selectare a beneficiarelor Măsurii 2 este prevăzută în manualul operațional și descrisă în ghidul de aplicare la Program.

Măsura 3. Asistența tehnică pentru susținerea antreprenoarelor. În cadrul acestei măsurii, I.P. ODA va organiza sesiuni de instruire, consultanța, coaching sau mentorat pentru antreprenoarele debutante și antreprenoarele în creștere și dezvoltare. Tematica sesiunilor de instruire, consultanța, coaching sau mentorat vor fi identificate în baza analizei necesităților de dezvoltare a femeilor-antreprenoare realizate de I.P. ODA și vor fi publicate pe pagina web a organizației.

Înscrierile pentru a participa la activitățile în cadrul măsurii 3 se vor face în format online prin completarea formularului de participare disponibil pe pagina web a I.P. ODA.

Solicitarea asistenței tehnice din cadrul măsurii 3 a Programului nu este condiționată de participarea la celelalte măsuri ai Programului.

Măsura 4. Promovarea imaginii femeilor antreprenoare. În scopul promovării imaginii femeilor antreprenoare în societate și consolidării comunităților de femei-antreprenoare, I.P ODA va implementa campanie de comunicare și vizibilitate, cu elemente precum: materiale de promovare, campanii media, evenimente și conferințe, etc.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

O altă opțiune ar fi prelungirea programului anterior „Femei în Afaceri”, însă această opțiune nu se analizează din următoarele motive:

1. Programul „Femei în Afaceri”, fiind dezvoltat în 2016, nu mai corespunde realităților de astăzi ce țin de agravarea contextului în care se dezvoltă antreprenoriatul feminin cauzat de pandemia COVID-19 și crizele provocate de războiul în Ucraina.
2. Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin a fost elaborat în baza unei evaluări externe a programului anterior, înglobează succesele programului și vine cu inovații care răspund provocărilor curente cu care se confruntă femeile antreprenoare și cele care planifică să înceapă o activitate de antreprenoriat în Republica Moldova.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Dacă se va decide de a nu întreprinde măsuri de stimulare și susținere a antreprenoriatului feminin, pot apărea efecte negative precum:

- Inegalitatea de gen: lipsa de sprijin pentru femei în antreprenoriat poate perpetua inegalitatea de gen, limitând contribuțiile potențiale pe care femeile le-ar putea aduce economiei și societății.

- Potențialul economic și de inovații ratat: femeile reprezintă o sursă potențială semnificativă de creștere economică, inovare și creare de locuri de muncă. În cazul în care femeile în antreprenoriat nu vor fi susținute, statul va pierde ocazia de a valorifica acest potențial și de a stimula dezvoltarea economică a țării.

Creșterea ratei de migrație în rândul femeilor: neavând susținere pentru a-și manifesta ambițiile antreprenoriale, femeile ar putea decide să emigreze în căutarea unor surse de venituri și auto-realizări. Aceasta va contribui la micșorarea forței de muncă în țară, având un efect negativ atât asupra competitivității economice locale, dar și asupra familiilor femeilor emigrante.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Pentru implementarea obiectivelor Programului a fost estimat un buget de 30,0 mil. lei, pentru o perioadă de implementare de 36 luni după care va urma perioada de monitorizare de 24 de luni, cu posibilitatea de a fi prelungit pe baza mijloacelor financiare suplimentare disponibile.

Conform Hotărârii Guvernului nr.408/2023 cu privire la aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2024-2026) pentru implementarea Programului, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării a planificat pe sectorul „Dezvoltarea sectorului privat”, în cadrul Sub-programului 5004 „Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii” resurse financiare pentru anii: 2024– 5 000,0 mii MDL; 2025 – 5 000,0 mii MDL; 2026 – 5 000,0 mii MDL.

Totodată, IP ODA la data de 28 aprilie 2023 a semnat un Acord de Grant pentru 3 ani cu UE, iar în bugetul acestuia cca 15 000,0 mii lei sunt alocați Programului de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor conduse de femei.

Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin, elaborat în baza evaluării externe a programului “Femei în Afaceri”, înglobează succesele programului precedent și vine cu inovații care răspund provocărilor curente cu care se confruntă femeile antreprenoare și cele care planifică să înceapă o activitate de antreprenoriat în Republica Moldova. Aceste provocări includ: impactul negativ dar și oportunitățile noi aduse de pandemia COVID-19, dar și efectele războiului din Ucraina care a provocat scăderea cererii, întreruperea lanțului de aprovizionare, scăderea investițiilor și creșterea costurilor – acest scenariu este realist în condițiile în care statul va ignora femeile antreprenoare și viitoarele antreprenoare.

Conform noului Program, se planifică facilitarea accesului la finanțare pentru cel puțin 90 de antreprenoare.

Opțiunea recomandată va avea un impact pozitiv economic și social asupra abilitării economice a femeilor prin următoarele:

- Creșterea cotei antreprenoriatului feminin la nivel național;
- Valorificarea oportunităților economice pentru femei și reducerea barierelor la inițierea sau dezvoltarea unei afaceri;
- Îmbunătățirea performanțelor economice și a rezilienței întreprinderilor micro, mici și mijlocii conduse de femei, în special în zonele rurale;
- Îmbunătățirea capacității de absorbție a inovațiilor și digitalizarea întreprinderilor conduse de femei;
- Îmbunătățirea independenței financiare și abilitarea economică a femeilor;
- Crearea și menținerea locurilor de muncă în sectorul privat, reducerea decalajului salarial între femei și bărbați;
- Sporirea vânzărilor online a antreprenoarelor implicate în activități de producere a bunurilor sau prestare a serviciilor;
- Facilitarea accesului antreprenoarelor la resurse financiare bancare și nebankare pentru creștere;
- Reducerea prejudecăților de gen și promovarea imaginii pozitive a femeilor antreprenoare la nivel național;
- Realizarea politicilor privind egalitatea de gen și abilitarea economică a femeilor.

Totodată, implementarea programului nou de către IP ODA va crește rolul și capacitatea instituției în implementarea instrumentelor sensibile la dimensiunea de gen.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/îminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Implementarea Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin va fi abordată cu precauție și cu o planificare și monitorizare adecvată pentru a minimiza riscurile asociate.

Descrierea riscului	Nivelul de risc	Metode de soluționare
Cererea pentru suportul financiar nerambursabil depășește posibilitățile financiare ale Programului	Înalt	Implementatorul Programului va depune eforturi pentru a atrage surse de finanțare suplimentare de la parteneri de dezvoltare pentru a completa bugetul Programului
Schimbarea nevoilor antreprenoriale și de investiții a femeilor în afaceri în timp	Scăzut	Implementatorul va monitoriza derularea și va evalua rezultatele Programului cu scopul de a identifica și propune Guvernului abordări noi relevante nevoilor femeilor în afaceri.
Falimentarea în perioada de monitorizare post-finanțare a beneficiarelor de granturi	Mediu	Pentru a reduce riscul de faliment post-finanțare, implementatorul va selecta afacerile cu un potențial de creștere înalt bazat pe următoarele criterii: <ul style="list-style-type: none"> - elementele inovatoare ale proiectului investițional; - impactul economic materializat în creșterea volumului și a valorii producției/serviciilor, sporirea calității produselor/serviciilor, creșterea remunerării resurselor umane, creșterea veniturilor, reducerea costurilor, creșterea ratei de profitabilitate, extinderea pieței de desfacere și altele; - impactul social remarcat prin schimbări pozitive care abordează inegalitățile și provocările sociale; - impactul de mediu conform Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. Mai mult, implementatorul va oferi beneficiarelor susținute posibilitatea de a participa la un program de mentorat post-finanțare ce urmează să ajute companiile finanțate să depășească provocările legate de creșterea afacerilor.
Asigurarea faptului că cota de proprietate a femeilor în întreprindere este menținută / extinsă	Mediu	Contractul de grant semnat între implementator și beneficiară stipulează obligativitatea antreprenoarei de a asigura respectarea condițiilor de eligibilitate (cota antreprenoarei, rolul în întreprindere, destinația bunurilor/ serviciilor procurate, etc.) pe o perioadă de 24 luni post-finanțare. Implementatorul va monitoriza respectarea contractului de grant și va interveni în caz de necesitate.
Dependența de granturi a afacerilor susținute	Scăzut	Scopul Programului este de a ajuta antreprenoarele să dezvolte afaceri sustenabile și să devină atractive pentru investițiile ulterioare (de ex. credite bancare, investiții private, etc)
Utilizarea inadecvată a granturilor de către beneficiare	Scăzut	Implementatorul va monitoriza realizarea investițiilor beneficiarelor, va oferi consultanța necesară pentru a asigura evitarea erorilor în procesul de utilizare a resurselor din grant și a

	cofinanțării, va interveni în cazul depistării abaterilor de la contractul de grant.	
<p>d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi</p>		
<p>Nu este cazul.</p>		
<p>Concluzie</p>		
<p>e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați</p>		
<p>Se propune alegerea opțiunii de aprobare și implementare a Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin. Rolul Programului este esențial pentru a promova egalitatea de gen, creșterea economică și competitivitatea, dezvoltarea inovațiilor în afaceri și obținerea de beneficii sociale pozitive.</p> <p>Conform informației expuse în secțiunea 3, c).</p>		
<p>5. Implementarea și monitorizarea</p>		
<p>a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare</p>		
<p>Proiectul prevede abrogarea hotărârii Guvernului nr. 1064/2016 cu privire la aprobarea Programului „Femei în afaceri”.</p> <p>Implementarea programului se va realiza de IP ODA în conformitate cu Programul și Manualul operațional de implementare a Programului.</p>		
<p>b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea</p>		
<p>Indicatori de produs:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 80 de femei antreprenoare beneficiază de suport financiar nerambursabil pentru inițierea unui afaceri; 2) 10 întreprinderi susținute financiar, pentru extinderea activității economice; 3) 70 întreprinderi beneficiază de suport financiar nerambursabil pentru dezvoltarea activităților de e-comerț; 4) cel puțin 9 sesiuni de instruire tematici organizate; 5) cel puțin 9 sesiuni de coaching organizate; 6) cel puțin 6 campanii de mediatizare organizate, inclusiv on-line; 7) 6 evenimente de networking organizate; 8) cel puțin 12 activități de promovare a femeilor antreprenoare de succes. <p>Indicatori de rezultat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 500 de femei își vor îmbunătăți abilitățile și competențele antreprenoriale; 2) 300 de femei vor beneficia de posibilități de networking; 3) 80 afaceri noi create de către femei; 4) cel puțin 80% din beneficiare vor înregistra o creștere a impozitelor directe și indirecte plătite în bugetul public național; 5) cel puțin 80% din beneficiare vor înregistra creșterea productivității; 6) cel puțin 80% din beneficiare vor înregistra o creștere volumului de vânzări. 		
<p>c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</p>		
<p>Impactul estimat al implementării Programului se estimează a fi resimțit peste 24 luni de la lansarea Programului. În scopul evaluării impactului se planifică elaborarea rapoartelor de progres în trimestrul 4, anul doi și trei de implementare a Programului.</p> <p>Monitorizarea și evaluarea implementării programului include activități de monitorizare a realizării proiectelor investiționale, identificarea și diminuarea riscurilor care pot provoca situații de criză,</p>		

determinarea tacticilor de comunicare cu beneficiarele de resurse financiare nerambursabile, precum și evaluarea impactului acestora, ceea ce presupune:

- 1) procesul de monitorizare a beneficiarei de către IP ODA;
 - 2) urmărirea respectării condițiilor și utilizării resurselor financiare conform destinației stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă;
 - 3) evaluarea de impact asupra întreprinderii, sectorului/mediului economic și social în general IP ODA va coordona implementarea Programului cu Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării în scopul atingerii indicatorilor scontati și asigurării complementării acestuia cu alte programe de sprijin și de asistență ale donatorilor;
- IP ODA va elabora și prezenta anual Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării rapoarte privind implementarea Programului și atingerea indicatorilor planificați.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

- Femei-antreprenoare
- Parlamentul Republicii Moldova
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
- Ministerul Finanțelor
- Ministerul Justiției
- Centrul Național Anticorupție
- Ministerul Educației și Cercetării
- Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
- Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală
- Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
- Agenția de Investiții din Moldova
- Agenția de Intervenții și Plăți în Agricultură
- Asociațiile de afaceri (AFAM, AIM, CCI, FIA, AmCham, ATIC, etc.)
- Parteneri de dezvoltare (Comisia Europeană, UN Women, Guvernul Suediei, EBRD, GIZ, Guvernul Japoniei, agențiile ONU, Banca Mondială, etc.)
- Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru al Republicii Moldova
- Cancelaria de Stat.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În baza elaborării opțiunii propuse au stat concluziile și recomandările Raportului de evaluare externă a Programului „Femei în Afaceri” implementat în perioada anilor 2016-2022. Evaluarea Programului „Femei în Afaceri” a fost realizată cu suportul UN Women, la cererea IP ODA. Raportul a fost elaborat în perioadă decembrie 2022 – februarie 2023 în baza criteriilor de evaluare OECD/DAC.

Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin se bazează pe rezultatele interviurilor semi-structurate, focus-grupuri și a chestionării online a 255 de antreprenoare, mentori, furnizori de servicii antreprenoriale, implementatori ai Programului “Femei în Afaceri” 2016-2022 și alte părți interesate (refugiatele din Ucraina, antreprenoarele care nu au interacționat cu programul, partenerii de dezvoltare). Intervievarea respondenților a avut loc în perioada decembrie 2022- ianuarie 2023.

Discuții asupra structurii Programului au avut loc pe data de:

- 9 decembrie 2022
- 20 decembrie 2022
- 24 ianuarie 2023
- 9 februarie 2023
- 2 martie 2023

Dezbaterile publice organizate de IP ODA au fost lansate pe 6 martie 2023. Prezentarea conceptului Programului a avut loc cu participarea potențialelor beneficiare și a părților interesate.

Pe parcursul lunilor iunie – iulie 2023 au avut loc mai multe ședințe pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru al Republicii Moldova, unde au fost discutate și înaintate propuneri pentru noul program de susținere a antreprenoriatului feminin.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Poziția fiecărei entități consultate va fi analizată după consultarea publică a documentului de analiză a impactului și/sau intervenția propusă.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	3		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	3		
competitivitatea afacerilor	3		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	3		
concurența pe piață	3		
activitatea de inovare și cercetare	3		
veniturile și cheltuielile publice	3		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	2		
bunătatea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	2		
situația social-economică în anumite regiuni	3		
situația macroeconomică	3		
alte aspecte economice	3		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	3		
nivelul de salarizare	2		
condițiile și organizarea muncii	2		
sănătatea și securitatea muncii	1		
formarea profesională	2		
inegalitatea și distribuția veniturilor	3		
nivelul veniturilor populației	3		
nivelul sărăciei	3		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	1		
diversitatea culturală și lingvistică	1		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	1		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	3		

accesul și calitatea serviciilor medicale	3		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	2		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	3		
alte aspecte sociale	3		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	1		
calitatea aerului	1		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	1		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	1		
consumul și producția durabilă	1		
intensitatea energetică	1		
eficiența și performanța energetică	2		
bunăstarea animalelor	3		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	2		
utilizarea terenurilor	1		
alte aspecte de mediu	0		
<p><i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>			

**MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

7 august 2023 nr. 07/5-09/10190

La nr. 08/1-2308 din 02.08.2023

*Referitor la aprobarea Programului de Susținere
a Antreprenoriatului Feminin*

**Ministerul Dezvoltării Economice
și Digitalizării**

e-mail: secretariat@mded.gov.md

La solicitarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 08/1-2308 din 2 august 2023, Ministerul Finanțelor a examinat *Analiza impactului asupra proiectului hotărîrii de Guvern cu privire la aprobarea Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin* și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică următoarele.

La pct. 4 lit. b¹) referința la resursele financiare planificate în bugetul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării urmează a fi ajustată la Cadrul bugetar pe termen mediu pentru anii 2024-2026, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 408/2023, inclusiv la Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022.

Totodată, se va indica data semnării Acordului de grant semnat cu UE, care prevede inclusiv alocarea mijloacelor pentru Programul dat.

Secretar general al ministerului

Dina ROȘCA

Ex. Natalia Pleșca
Tel. 022-26-27-05
Email: natalia.plesca@mf.gov.md

Nr. 08/1- 2388 din 09.08.2023

Cancelaria de Stat

În conformitate cu prevederile pct. 179 al Regulamentului Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, se transmite cererea privind înregistrarea în lista proiectelor, care urmează a fi examinate în cadrul ședinței secretarilor generali, a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin.

Cerere

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în comun cu Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
3.	Justificarea depunerii cererii	În temeiul art. 9, alin. (1) litera a) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor Ministerul Justiției Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Educației și Cercetării Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare Agenția de Investiții din Moldova Centrul Național Anticorupție
	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare

5.										
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Cristina Lupea consultant principal, Secția politici de dezvoltare a antreprenoriatului, IMM și comerț interior, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, tel.022 250 613, e-mail: cristina.lupea@mded.gov.md ;								
7	Anexe	<table> <tr> <td>1. Proiectul hotărârii de Guvern</td> <td>12 – file;</td> </tr> <tr> <td>2. Nota informativă</td> <td>4 – file;</td> </tr> <tr> <td>3. Analiza de impact</td> <td>13 – file;</td> </tr> <tr> <td>4. Avizul Ministerului Finanțelor la AIR</td> <td>1 – filă.</td> </tr> </table>	1. Proiectul hotărârii de Guvern	12 – file;	2. Nota informativă	4 – file;	3. Analiza de impact	13 – file;	4. Avizul Ministerului Finanțelor la AIR	1 – filă.
1. Proiectul hotărârii de Guvern	12 – file;									
2. Nota informativă	4 – file;									
3. Analiza de impact	13 – file;									
4. Avizul Ministerului Finanțelor la AIR	1 – filă.									
8	Data și ora depunerii cererii									
9	Semnătura									

Secretar general

Ina VOICU

Ex Cristina Lupea
Tel. 022 250 613